

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

7 oktober 2025

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Besluiten Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 beheerjaar 2026

Advies

1. Vast te stellen het besluit tot wijziging van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016.
2. Vast te stellen de modelovereenkomst zoals bedoeld in artikel 2.2, eerste lid onder d van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016
3. Vast te stellen het besluit tot vaststelling van het Openstellingsbesluit SNL – SNL natuurbeheer en ANLb 2026 met een subsidieplafond van € 77.850.000,00 en de verdeling hiervan in een deelplafond 2026 voor SNL natuurbeheer van € 55.500.000,00 en een deelplafond 2026 voor ANLb van € 22.350.000,00.
4. Vast te stellen de brief waarmee Provinciale Staten geïnformeerd worden over de vaststelling van het besluit tot wijziging van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016, de vaststelling van de modelovereenkomst zoals bedoeld in artikel 2.2, eerste lid onder d van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 en de vaststelling van het Openstellingsbesluit SNL – SNL natuurbeheer en ANLb 2026.
5. Te bepalen dat het besluit tot wijziging van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016, de vaststelling van de modelovereenkomst zoals bedoeld in artikel 2.2, eerste lid onder d van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 en het besluit tot vaststelling van het Openstellingsbesluit SNL – SNL natuurbeheer en ANLb 2026 bekendgemaakt worden door publicatie in het Provinciaal Blad.
6. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de wijziging van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016, de vaststelling van de modelovereenkomst zoals bedoeld in artikel 2.2, eerste lid onder d van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 en het besluit tot vaststelling van het Openstellingsbesluit SNL – SNL natuurbeheer en ANLb 2026.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. Wijzigingsbesluit Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 voor beheerjaar 2026
2. Was-woordt tabel wijzigingen Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 voor beheerjaar 2026
3. Modelovereenkomst zoals bedoeld in artikel 2.2, eerste lid onder d van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016
4. Openstellingsbesluit SNL en ANLb 2026
5. GS brief aan PS Besluiten Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 beheerjaar 2026
6. Achtergrond uitbreiding ANLb incl toelichting op toezeggingen Minister van LVVN
7. Brief van 17 juli 2025 van Minister LVVN aan GS ZH extra budget uitbreiding ANLb.
8. Brief van 29 augustus 2025 van Minister LVVN aan GS ZH extra budget uitbreiding ANLb.

9. IPO-Overzicht bestuurlijke toezeggingen ANLb uitbreidingsgelden 2026 ev.
10. Uitwerking contourenbrief Agrarisch Natuurbeheer van 4 juli 2025

1 Toelichting voor het College

Jaarlijks wordt ten behoeve van de subsidiëring van natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 (SNL 2016) geactualiseerd. Daarnaast moet om subsidieaanvragen mogelijk te maken jaarlijkse een openstellingsbesluit inclusief subsidieplafond en deelplafonds voor deze regeling worden vastgesteld. Voor deze besluiten zijn Gedeputeerde Staten bevoegd.

De regeling en de wijzigingen daarvan, alsmede het bijbehorende openstellingsbesluit zijn gebaseerd op landelijke modellen. Deze worden in IPO-verband voorbereid, zodat de provincies de regeling zo uniform mogelijk uitvoeren. Dit is afgesproken naar aanleiding van het Natuurpact.

Wijzigingsbesluit SNL 2016

Ook voor beheerjaar 2026 is een actualisatieronde uitgevoerd. De wijziging van de SNL 2016 is een technische herziening zonder inhoudelijke wijzigingen. Ook is een modelovereenkomst opgesteld waarmee natuurcollectieven afspraken kunnen maken met particuliere natuurbeheerders die via een collectief natuurbeheersubsidie aanvragen. De regeling verwijst naar dit - door Gedeputeerde Staten vast te stellen - model. Hiermee is duidelijk welk model hiervoor gebruikt kan worden.

Openstellingsbesluit, algemeen

Voor de gehele SNL 2016 wordt met dit besluit een totaal subsidieplafond vastgesteld van € 77,85 miljoen. De SNL 2016 bestaat uit twee onderdelen: subsidie voor natuur- en landschapsbeheer binnen natuurgebieden (SNL natuurbeheer) en subsidie voor natuur- en landschapsbeheer op agrarische gronden (ANLb). Voor beide onderdelen worden afzonderlijke deelsubsidieplafonds vastgesteld in het openstellingsbesluit. Voor het ANLb is dit nog onderverdeeld in vijf categorieën (subdeelplafonds). Dit wordt hierna verder toegelicht.

Openstellingsbesluit, onderdeel SNL natuurbeheer

Wat betreft het openstellingsbesluit is te noemen dat er voor de continuering van het lopende natuurbeheer en de subsidiëring van het natuurbeheer voor nieuwe natuurgebieden voldoende budget wordt opengesteld. De hiervoor genoemde continuering van het lopende natuurbeheer houdt in dat alleen partijen die al subsidie of vergoeding voor beheer, inrichting, verwerving of functieverandering ontvingen, weer subsidie kunnen aanvragen.

Omdat er voor - onder andere - Staatsbosbeheer per 2026 een nieuw subsidietijdvak van zes jaar ingaat, is het subsidieplafond ten opzichte van eerdere jaren relatief hoog: € 55,5 miljoen (vorig jaar was het plafond hiervoor € 4.950.000,-). De benodigde middelen passen in de meerjarenbegroting.

Op basis van het Natuurpact, waarin afspraken tussen rijk en provincies gemaakt zijn over de decentralisatie van het natuurbeleid met bijbehorende financiering, is afgesproken dat de tarieven voor natuurbeheersubsidie 75% van de standaardkostprijs zijn. De standaard kostprijs is de berekende gemiddelde kostprijs in Nederland van het gemiddelde natuurbeheer per natuurbeheertype per hectare. Vanuit het Uitvoeringsprogramma Natuur heeft het rijk voor de periode 2021 – 2030 extra financiële middelen verstrekt waarmee een subsidietarief van 84% verstrekt kan worden. De nieuwe subsidieperiode van zesjarige subsidiebeschikkingen hebben 2031 als laatste jaar en vallen daarmee buiten de periode met het verhoogde tarief. Voor dat jaar geldt dan ook een lager subsidietarief van 75% in plaats van 84%. Zodra er vanuit het rijk of anderszins

dekking is voor een hoger subsidietarief kunnen nieuwe tarieven worden vastgesteld en de dan lopende beschikkingen worden aangepast. Voorgaande is in IPO-verband zowel met provincies onderling als met de natuurbeheerders landelijk zo afgesproken.

In 2025 is in IPO-verband een grondige evaluatie van de standaardkostprijzen uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat het huidige, gangbare natuurbeheer met de huidige loonkosten en machinekosten aanzienlijk hogere standaardkostprijzen tot gevolg heeft. Het betreft een stijging van gemiddeld 48%. De provincies hebben op basis van de Natuurfactafspraken voor een dergelijke stijging onvoldoende financiële middelen beschikbaar. In de Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied (BAC LG) is afgesproken dat de nieuwe standaardkostprijzen nog niet gebruikt worden voor de subsidietarieven. Met het rijk zal over de hogere kosten van het natuurbeheer worden gesproken en zodra er aanvullende financiële afspraken gemaakt zijn, kunnen de subsidietarieven gebaseerd worden op de geactualiseerde standaardkostprijzen. De subsidietarieven die horen bij het openstellingsbesluit voor 2026, zijn berekend door middel van de reguliere jaarlijkse actualisatie van de standaardkostprijzen. Dit gebeurt door verwerking van verschillende indexaties op lonen, machines, brandstof, etc. Omdat het aandeel van deze factoren verschilt per natuurbeheertype veranderen de subsidietarieven niet met één vast percentage, maar in een range van ca. 2 – 5 %.

Openstellingsbesluit, onderdeel ANLb

Tevens wordt er in het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) ruimte geboden voor agrarische collectieven om hun lopende subsidieaanvragen uit te breiden. Hiermee kunnen zij voor extra hectares aan agrarisch natuurbeheer afspraken maken met agrariërs. De uitbreidingen zijn bedoeld voor alle doelen van het ANLb, namelijk weidevogels, akkervogels, dooradering, verbetering van de waterkwaliteit en klimaat. De verdeling over de verschillende onderdelen is in overleg met de collectieven tot stand gekomen. In totaal wordt voor het ANLb € 7,45 miljoen per jaar voor de jaren 2026 tot en met 2028 als deelplafond voor ANLb opengesteld, € 22,35 miljoen in totaal. De subdeelplafonds per onderdeel zijn als volgt:

- a. Open Grasland: € 8.250.000,- ;
- b. Open Akkerland: € 7.050.000,-;
- c. Dooradering: € 3.750.000,-;
- d. Water: € 1.800.000,-;
- e. Klimaat: € 1.500.000,-.

De uitbreiding van het ANLb wordt gedekt met extra beschikbaar gekomen middelen vanuit het Rijk en waterschappen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland.
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Conform advies Financieel Adviseur FJZ wordt er momenteel € 0,00 opgenomen als totaalbedrag exclusief BTW. Het totale plafond voor subsidieaanvragen betreft € 77,85 miljoen. Echter, er zijn aan de voorgestelde wijzigingen en het openstellingsbesluit geen financiële of fiscale consequenties verbonden. Die ontstaan pas als de subsidies worden beschikt.

Juridisch kader

Wijziging van de SNL 2016

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd tot het vaststellen van de subsidieregeling onder de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 en daarmee ook tot wijziging van SNL 2016.

Openstellingsbesluit SNL – SNL natuurbeheer en ANLb 2026

Met deze besluiten worden de indieningsperioden vastgesteld waarbinnen aanvragen om subsidie moeten zijn ingediend. Aanvragen die buiten de indieningsperiode worden ingediend, komen niet voor subsidie in aanmerking. In het openstellingsbesluit is een voorbehoud gemaakt dat indien Provinciale Staten bij begroting een onvoldoende financiële middelen beschikbaar stellen, dit ook doorwerkt in het openstellingsbesluit.

Bij de openstelling van de SNL 2016 voor continuering van het lopende natuurbeheer is bepaald dat alleen partijen die al subsidie of vergoeding voor beheer, inrichting, verwerving of functieverandering ontvingen, weer subsidie kunnen aanvragen. Daarmee is juridisch gezien de doelgroep ingeperkt.

Het besluit tot wijziging van de SNL 2016 en het besluit tot vaststelling van het SNL – SNL natuurbeheer en ANLb 2026 worden bekendgemaakt door publicatie in het Provinciaal Blad.

Voor deze openstellingen is geen risicoanalyse uitgevoerd. Voor ANLb omdat deze middels EU-middelen gefinancierd worden en daarom de subsidiearrangementen niet van toepassing kunnen en mogen zijn. Voor SNL natuurbeheer omdat de vergoedingen gebaseerd zijn op landelijk bepaalde standaard kostprijzen voor het gemiddelde natuurbeheer in Nederland. Dit wordt bepaald door voor het gemiddelde beheer per natuurbeheertype te bepalen wat de kosten zijn. Dit wordt door de Wageningen Universiteit jaarlijks geactualiseerd.

2 Voorafgaande besluitvorming

Op 22 april 2015 is de SNL 2016 in werking getreden. Jaarlijks wordt de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer 2016 geactualiseerd. De laatste wijziging dateert van 1 oktober 2024.

In het Natuurpact hebben de provincies afgesproken de bestaande natuur binnen het Natuurnetwerk Nederland middels de SNL 2016 te financieren. Uit deze afspraak vloeit voort dat de provincies hiervoor de subsidie jaarlijks openstellen.

3 Proces

Dit voorstel is opgesteld naar aanleiding van interprovinciale overleggen met onder andere provincies, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), BoerenNatuur en terreinbeherende organisaties. Deze regeling is gebaseerd op een interprovinciaal vastgestelde model, waardoor de inhoud voor alle provincies gelijklopend is. Wijzigingen in dit model worden interprovinciaal voorbereid en per provincie vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Jaarlijks wordt de SNL opengesteld om continuïteit in het (agrarisch) natuurbeheer te waarborgen en nieuw aangelegde natuurgebieden van beheersubsidie te kunnen voorzien. Daarnaast wordt er ruimte geboden voor extra areaal agrarisch natuurbeheer. Provinciale Staten worden door middel van een GS-brief geïnformeerd over de vaststelling van de besluiten.

Na vaststelling door GS worden de betrokken partijen in het (agrarisch) natuurbeheer geïnformeerd zodat zij eventuele subsidieaanvragen kunnen voorbereiden.

4 Communicatiestrategie

Provinciale staten worden over het besluit geïnformeerd en het besluit wordt bekendgemaakt door publicatie in het Provinciaal Blad zo snel mogelijk na vaststelling door Gedeputeerde Staten. Ook worden de natuurbeheerders en agrarische collectieven ambtshalve geïnformeerd.